

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Az országos magyar gazdasági egyesület tagjai ingyen kapják.

Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 20 korona, félévre 10 korona, negyedévre 5 korona.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelése alatt:
Főszerkesztő és kiadásért felelős: Forster Géza az OMGE igazgatója.
Felelős szerkesztő: Szilassy Zoltán az OMGE szerkesztő-titkára.
Társaszerkesztő: Huszay Barna az OMGE titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.

Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

Darányi miniszter üdvözlése.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgató-választmánya, ugyis mint a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének végrehajtó-bizottsága e hó 29-ikén tartott ülésén gróf Dessewffy Aurél elnök indítványára Darányi Ignác földművelésügyi miniszterhez következő fölratot intézte:

Nagyméltóságu miniszter ur!

Örömmel és nagy lelkimegnyugvással látjuk tért foglalni azon, a gazdasági egyesületek kebeléből megindult mozgalmat, amely a Nagyméltóságod működése iránti bizalom és elismerés igazán önkénytelen, de szívből jövő megnyilatkozásában csucosodik ki.

Amint csekély okok gyakran szülnék nagy eredményeket, úgy itt is egy egyébként figyelmet alig érdemlő incidens egy ország közvéleményét hozza hullámszába.

Az a versengés, amelylyel a gazdasági egyesületek, törvényhatóságok felváltva sietnek Nagyméltóságodat biztositani ragaszkodásukról, jövő működésébe vetett tántoríthatatlan bizalmukról: azt a benyomást kelti, hogy belső szükség készíteti a gazdatársadalmat elismerésének megnyilatkoztatására s hálája lerozására.

Összes törekvésünk oda irányul, hogy a gazdatársadalmat életre keltsük, önálló gondolkodásra készítsük. S a jelen mozgalom kétségtelen tanubizonyossága annak, hogy gazdatársadalmunk éberben örökös immár a mezőgazdaság

érdekei fölött, hogy a közvélemény megtevéstésére irányuló törekveseket meg-hiusítani s a közjavan buzgólkodókat ért méltatlan sérelmeket megtorolni tudja.

S e tényt különösen hangsúlyoz-nunk és kiemelniünk kell, mint olyant, mely Nagyméltóságod jövő sikeres mű-ködésének biztos alapja. A gazdatár-sadalom megingathatatlan bizalmára fektetheti Nagyméltóságod jövő működése alapjait a siker azzal a biztos tudatával, melynek nyomán jár az elismerés, a hála, a ragaszkodás.

Nehéz körülmények között, nagy feladatok megoldása előtt állunk. Ezek megoldásához nemcsak fáradhatlan buz-galomra, pihenést nem ismerő kitarásra, bölcs megfontolásra és széles látkörre van szükség, hanem arra a tetterőt fo-kozó tudatra is, hogy a nemzet hálája, elismerése nyomon követi munkássá-gunkat.

Ily körülmények között jóleső tudat Nagyméltóságodat látni a földművelési ügyek élén, mint aki a fenti szellemi tulajdonok birtokában egyuttal a nemzet bizalmával is dicsekedhetik, aki kitar-tásával, erős meggyőződésével s önálló kezdeményezésével a kormányzatban és a törvényhozásban a mezőgazdaság ügyei iránti fokozottabb érdeklődést felkelteni, tapintatával és a közgazdaság egyéb ágazati jogos érdekeinek tiszteletben tartá-tásával az ellenáramlatokat elhallgattatni tudja.

S épp ezért a magunk részéről is készséggel és igaz örömmel csatlakozunk

azokhoz, akik Nagyméltóságod közhasznu és eredményes tevékenységéért elismerés-sel adóznak, jövő működése iránt biza-lommal vannak s személye iránt ragasz-kodással viseltetnek.

Tisztelettel kérjük Nagyméltóságodat, hogy a mezőgazdaság javát czélzó mun-kálkodásában készséggel felajánlott közre-működésünket jövőben is igénybevenni sziveskedjék.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület ugyis mint a Gazdasági Egye-sületek Országos Szövetsége nevében:

Gr. Dessewffy Aurél s. k.,
elnök.

Forster Géza s. k., Rubinek Gyula s. k.,
igazgató. ügyvezető titkár.

Szemelvények a hét történetéből.

A Központi Tejcsarnok-Szövetkezet ügye.

A budapesti Központi Tejcsarnok Szövetkezet e hó 27-ikén tartotta évi rendes közgyűlését; valóságos riadalmat okozott ez alkalomból az igazgatóságnak közzétett évi mérlege, mely nem kevesebb, mint 124,458 korona veszteséget tüntet fel. Ez a horribilis veszteség annál feltűnőbb, mert hisz ez a tejcsarnok igen egyszerű és mondhatjuk, kis kockázatu üzletet folytatott. Értékesítette ugyanis a tagjai által beküldött tejet s a befolyt eladási árból levonva az értékesítési költségeket és a tartalékalaphoz esatolandó bizonyos hányadot: a fennmaradó összeget a tagoknak kifizette. Ha tehát az értékesítési viszonyok rosszabbodtak, akkor a szövetkezet egyszerűen olesőbban adta

A téli idényre világító és fűtőanyagok

u. m.

PETROLEUM, LAMPAOLAJ, KÖSZÉN, továbbá

LÓTAKARÓK

dús választékban és legjutányosabban beszerezhetők a

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETÉNél Budapest, V., Alkotmány-utcza 31.

el a beküldött tejet és kevesebbet fizetett tagjainak; ő maga semmiféle kockázatot nem viselt s így a beállott jelentékeny veszteséget a rossz üzleti viszonyokkal megokolni egyáltalán nem lehet.

Hát hiszen az elszórt pénzért nem is ez a biztos alapra épített szövetkezeti alkotás a hibás, hanem az ügykezelés. Az ügykezelés megbízhatatlan volt, az ellenőrzés hanyag. Mint az alapító-tagokból alakult egy érdekeltség rá jött, rendkívüli visszaéléseket követtek el ebben a tejesarnokban, amelyekre a jóhiszemű, de lanyha felügyelet adott tért; e kettőnek számlájára kell felírni, hogy a szövetkezet már-már az elzúllás lejtőjéhez jutott.

A szövetkezet vezető tagjaiban azonban még mindig van bizalom ahhoz, hogy ezt a diszkreditált és megbontott intézményt megmenteni igyekezzenek. Ebbe a jótörésvébe vetett bizalommal a régi igazgatóságának a felmentvényt megadták ugyan, de helyébe új igazgatóság került, mely most a szövetkezet feltámasztására vállalkozott.

Ez az erélyes elhatározás, a mesterségesen elsorvasztott intézmény újraélesztésébe vetett ezen erős bizalom mindenestre tiszteltet érdemel. A dolog úgy áll azonban, hogy a közgyűlés felmentése dacára az igazgatóság felelősségét végérvényesen megszüntnek aligha tekinthetjük. A közgyűlés tulajdonképpen nem volt határozatképes, mert a kereskedelmi törvények úgy intézkednek, hogy ha a társaság alaptörvényének felét elvesztette, akkor a közgyűlés tárgysorozatába az a pont is felveendő: öhajtsák-e a tagok a szövetkezet további fentartását vagy sem? Ezt tenni a tejesarnok-szövetkezet volt igazgatósága elmulasztotta, holott nemcsak fél, de egész alaptörvényét elvesztette; ennél fogva ennek a közgyűlésnek a határozatait meglehetően semmisíteni és újabb alkalom kínálkozhatik arra, hogy egy újabb közgyűlés döntsön a szövetkezet válságos ügyeiben.

Kivánatosnak tartjuk részünkről is, hogy

a megoldás erre az utra terelődjék. Alapos, higgadt vizsgálat tárgyává kell tenni ennek a szövetkezetnek az ügyeit és szigorú tárgyilagossággal elevenére kell tapintani az állítólagos visszaéléseknek is.

Am teljesen elhibázott dolog volna bizonyos „tekintetekből” utlevelet adni azok számára, akiket a hivatalos tiszt rosszul teljesítése miatt tényleges felelősség terhel. A megoldásnak ez a módja nekünk sehogy sem tetszik.

Látunk egy rettenetesen diszkreditált szövetkezeti intézményt s egy elmenesztett igazgatóságot, teljesen olyan külső körülmények között, mint akiket futni engednek. Ebben az elintézési módban az érdekelt közönség nem nyugodhatik bele, bizalma a felelősségnek reális értéke s szövetkezetek szilárd erkölcsi alkotása iránt nem fog emelkedni. Nemcsak a közönség, de a szövetkezet jövődöbéli érdeke is tiszta látást követel és felelősségre vonását azoknak, akik kötelességüket nem teljesítették.

Az örlési forgalom feltámasztása.

A főváros közéleti és közgazdasági bizottságának egyik tagja: Fenyvesi Adolf tudvaleg még a nyár folyamán javaslatot nyújtott a közgyűlés elé az iránt, hogy a főváros az örlési forgalom reaktiválása érdekében állást foglaljon. A javaslat előzetes tárgyalására az illetékes ügyosztály az érdekelt körökből szakértekezletet hívott egybe. Bár az örlési forgalom aktái már le voltak zárva, mert ezt a kedvezményt a törvényhozás beszüntette, az OMGE. mindazonáltal részt vett a főváros anketijén, hogy az örlési forgalom ellenében elfoglalt szilárd álláspontját ez alkalommal is megokolhassa. Ezen a szakértekezleten az tűnt ki, amit minden szakértekezlet nélkül is jól tudunk, hogy a fővárosi nagymalmoknak s a rokon érdekeltségeknek kellene az örlési forgalom, a mezőgazdák számára azonban semmi alakban nem kell többé. Az értekezletnek ezt az eredményét a

közgazdasági és közéleti bizottság előadója alábbi határozati javaslatban domborította ki:

A közgyűlés, a közgazdasági és közéleti bizottság tanács részéről pártolással előterjesztett javaslatához, az abban felhozott okhoz képest a főváros, de sőt maga az ország érdeke szempontjából, magáévá teszi Fenyvesi Adolf fővárosi bizottsági tagnak és több társának az ezévi május 2-án tartott közgyűlésben tett azon indítványát, amely az örlési forgalom engedélyének újból való életbeléptetését célozza s ehhez képest a közgyűlés elhatározza, hogy az örlési forgalomnak nációnális, a termelők, valamint a malmok érdekeit megóvó szabályozása mellett, mielőbb újból való életbeléptetése iránt a kormányhoz megokolt fölterjesztést intéz s egyúttal fölterjeszti az e kérdés ügyében a polgármester elnöklése mellett megtartott értekezletben meghallgató szakértőzők képviselőinek véleményeit tartalmazó értekezleti jegyzőkönyvet.

Ezt a határozati javaslatot persze elfogadta a bizottság s a közönségen tartandó közgyűlés elé fogja terjeszteni. Nincs kizárva, hogy a közgyűlés is állást fog foglalni az örlési forgalom visszaállítására érdekében, sőt ez igen természetes lesz, mert hisz tudjuk azt, hogy az örlési forgalom ügye itt a fővárosban direkt és indirekt sok kis és nagy érdeket tart összeláncsolva. Ha ezeknek az érdekeknek a fővárosi közgyűlés kifejezőjévé válik, az nem lep meg senkit, ez a határozat nem vihet olyan, újabb motívumot az örlési forgalom kérdésébe, amelyet a kormány annak idején megfontolás tárgyává ne tehetett volna. Semmiféle városi testület, mely a saját lokális érdekeinek képviselőjére van hivatva, nem lehet kompetens ily országos jelentőségű közgazdasági kérdésben a döntő szót kimondani. Nagy fontosságot tehát a főváros kebelében történt állásfoglalásoknak nem tulajdonítunk s annál kevésbé, mert az örlési forgalom megszüntetésére vonatkozó törvény részét képezi a kiegyezési törvények komplexumának, azt tehát az egésznek megbolygatása nélkül kiszakítani nem lehet. És hihetőleg nem is fogják.

Pusztán egy ferdítést akarunk itt kiigazítani. Az örlési forgalom visszaállításában érdekelték azt a felfogást igyekeznek terjeszteni, mintha a gazdák a következmények hatása

TÁRCZA.

Jogisme.

Gerlóczy Géza, a kassai m. kir. gazdasági tanintézet tanára azt a bátor tettei követte el, hogy fenti cím alatt könyvet írt a gazdák számára. Azért minősítem ezt bátor cselekedetnek, mert könyv manapság az ördögnek sem kell. A magyar gazdák jórésze inkább száz embert szorit a sarokba mindenféle kérdezősködésekkel, sem hogy egyetlen könyvet elolvasson. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület ma-holnap külön palotát bérelhet a könyvkiadó vállalatában visszamaradt könyvek számára. Pedig ezek a könyvek tárgyukra és az írók személyére nézve is gondos megválasztás alá estek. Hézagot pótló a kritika próbálását kiálló szakművek valamennyien. Adnak őket már leszállított árban is a legelső kérőknek; mégis petrezselymet árulnak. Legyen valaki inkább hat szegény leány apja, mint hat könyv kiadója. A könyvkiadást ma-holnap már csak olyan nagy ur reszkirozhatja meg, mint például a földmivélségi miniszter. A miniszter áldozatkészségéből néhány koronáért egész könyvtárakat szerezhetünk be. A szakirodalom iránti érdeklődés oroszánában akar ezzel jól étvágyat gerjeszteni a mi miniszterünk. Csak hogy ez az

oroszlán olyan kísértő, hogy már az étvágygerjesztő anyagokkal eltelik s az eléje halmozott egyéb táplálékot arrogáns ásitással fogadja. Ahol potya ebédek vannak, ott a vendéglősök becsukhatják a boltot.

Hogy Gerlóczy mégis boltot mert nyitni a saját vesztélyére, ez annyival inkább méltandó, mert nem valami népszerű portekát árul. A „jogisme” szó egy könyv homlokán nem eszabító ajánlat a gazdák előtt a vásárlásra. Értvén e szó alatt csupa akademikus dolgokat: a javaknak, alanyi és tárgyi jogoknak s más előkelő fogalmaknak esinos magyarázatát és ismertetését, amelyek tüzetes megértése nélkül azonban aránylag még jó egészséggel örvendhetünk. Magam is bátor voltam eként elmélkedni: immel-ámmal fogtam a könyv átlapozásához. S áttörvén magamat a jog fogalmának, a magánjognak, a dologi jognak, a tulajdonjognak, a zálogjognak és a szolgalmi jognak rövid fejezetein, jogtudományom ezekután esattanós testvéri csókot váltott matematikai tudományommal; akként állván az utóbbival mint megannyian, hogy a sinus és cosinus fogalmát igen jól ismerjük még, de azért már egy velük kombinált képletet gyakorlati megoldásra vezetni a világot sem tudnánk. Épp oly keveset ér rám nézve, ha a jognak mindenféle árnyalatait és magyarázatát ismerem: arra tanítson meg engemet valaki, hogy a saját magam elvitathatlan jogai-val élni tudjak.

Tartozom annak kijelentésével, hogy e perczben a jogász lenézi bennem a matematikust, mert a Gerlóczy könyve megtanított rá, hogy micsoda haszna van a jog ismerésének a gyakorlati életben. Megismertem könyvéből jogaimnak és kötelezettségeimnek teljes foglalatját, ugys mint politikailag érvényesülő állampolgár, ugys mint adózó, fogyasztó, váltón nyargaló, dohányzó, vadászó magánzó, ugys mint szövetkezeti apostol, ugys mint szeszgyáros, cselédtartó, állattenyésztő, kölcsönre szoruló, szerződéseket kötő, telekkönyvre, miniszteriumhoz s mezőgazdasági közigazgatás százféle intézményekhez utalt gazdember. Teljesen megismertem nemcsak a jogaimat, hanem azokat a törvényes intézkedéseket és intézményeket is, amelyek betartásával vagy igénybevitelével jogaimat megvédehetem, illetve kihasználni képes vagyok.

Ismeretlen dolgokat ez a könyv nem mondott ugyan, csak az ismerni való dolgoknak nagy halmazát foglalta rendszeres keretbe, bölcselkedésekkel és ködös magyarázatokkal nem terhelt a szerző, csak csoportosította azokat a tudnivalókat, amelyekre nekem, mint gazdának, lépten-nyomon szükségem van, nem jogi miveltég megszerzése, hanem saját érdekeimnek a gyakorlatban való megvédése céljából. Ennél fogva ezt a könyvet bátran a gyakorlati élet számára megírt s ugyszólván nélkülözhetlen kézi könyvnek publikalom. Nincs benne semmi olyan, amit ne volna muszáj tudni az ember-

alatt máris megbánták volna az őrési forgalom megszüntetését. Erre a megbánásra semmi fele ok nincsen, ennél fogva az OMGE. ismert álláspontjától egy hajszálnyira sem távozott, sőt ellenkezőleg, az őrési forgalom visszaállítására irányuló kísérletek ellen, amint az akció idejét és szükségességét látja, a legérelmesebben védekezni fog.

B. B.

LÓTENYÉSZTÉS.

Néhány szó a kisorolt katonalovak tenyésztésbeviteléhez.

A Dessewffy Aurél és Széchenyi Aladár gróf urak által napirendre hozott, a hadseregéből kiselejtezett kanczáknak tenyésztésre való felhasználására vonatkozó kérdés kétségtelenül nagyon fontos.

A tenyésztés alapja a kistenyészőnél rosszabbodik, mert a kanczaanyag legjava a katonasághoz kerül vagy külföldre s így a tenyésztéstől elvonatik. Módot kell tehát keresnünk arra, hogy ezen kanczaanyag, ha a hadseregben feleslegessé válik, ismét a tenyésztő kezébe jusson és tenyésztésre használtassék.

Nagyon sokan azon a nézeten vannak, hogy a hadseregből kiselejtezett kanczák nem alkalmasak tenyésztésre, mert nem fogamzanak, vagy a csikót nem tudják felnevelni.

Ezt a téves hitet nagyon szépen megcáfolta Oderszky ur a „Köztelek” 77. számában. Két évig volt alkalmam Oderszky ur oldalánál működni s nem volt olyan nap, hogy az ily alapra fektetett ménesben ne gyönyörködtünk volna. Legnagyobb büszkeségünk s örömünk abban volt, hogy a kiállított 28 csikó egytől-egyig bevált a hadsereghez. A hadseregtől kimustrált kanczák ugy szőlővén mindnyájan termékenyek voltak; az igaz, hogy az első évben sokszor kellett fedeztetni, de a csikók kifogástalanok lettek. Azonban elfeledte Oderszky ur megjegyezni, hogy a 80—100 db árverés alá bocsátott selejt kancza közül csak 7—8-at választott ki, illetőleg vett meg. A kiválasztottak pedig minden tekintetben kifogástalanok voltak. Azt hiszem, hogy ha

Oderszky ur nem a legjobb egyedeket választotta volna, nem is ért volna el ilyen eredményt.

No de tegyük fel a legjobbat, vagyis hogy egész bátran lehet tenyésztésre használni a kimustrált katonai kanczákat, még így is nagyon sok akadálya van annak, hogy a kimustrált kanczák a köztenyésztésbe jussanak.

Hazánkban a parasztság lótenyésztése sok helyt kezd hanyatlani. Vannak ugyan kivételek itt ott, főleg Mezőhegyes vidéke, hol haladást látunk, de nagy átlagban hanyatlunk. A kiscgazda a mi vidékünkön elszegényedett, nem tud jó lovat tartani, ma már nem igen költ olyan lóra, amely a katonaságnak alkalmas anyagot szolgáltatna. Gyors fuvarja nincs; ha terhet fuvaroz, inkább nehéz lovat szerez. De kedveli a nehéz lovat más okból is:

A községi legelők folytonosan kisebbeknek, amit pedig fel nem törnek, azt elhanyagolják, felveri a kóró s a boróka. Tágas legelő nélkül pedig nem lehet jó lovat nevelni. A kiscgazdáknak pénzre van szüksége, tele van váltóval, nem igen várhatja meg, míg csikója 3—4 éves lesz. Így a legtöbb választott vagy éves korában adja el a csikót. Ha a nemesvérű csikó hibátlan, szép s állami méntől való, kap érte 100—200 K.-t. Ha pedig nehéz lovat tart a paraszt, többet tud vele fuvarozni s ezenfelül ennek csikóját könnyebben eladja választott korában 200 K.-ért, mint a másik fajtat 100 K.-ért.

Haladnak ám a mi parasztjaink is gazdálkodásuk belterjességére nézve. Török a rétet, legelőt; termelik a répát, lóheret s mindinkább áttérnek a szarvasmarhatenyésztésre. Miért? A tehén után — különösen a tejszövetkezetek áldásos működése folytán — folytonosan pénzhez jutnak s igen szép jövedelmet tudnak elérni. Így nem kell 3—4 évig várniok, mint a csikónevelésnél, melynél meg azután is sok bajjal jár az értékesítés.

A földjét is jobban miveli ma már a paraszt; rendesebben trágyáz, szénát szalmát nem szivesen ad el s tudja azt is, hogy a szarvasmarha jobb trágyát csinál, mint a ló. Továbbá nagyon sokba kerül a kiscgazdának ma már olyan lovat előállítani, amely a hadsereg részére alkalmas, ha jól nem tartja, nem fejlődik s nem válik be.

Ezek volnának főbb vonásokban azon okok, melyek következtében a kiscgazdák lótenyésztése hanyatlak.

nek, pedig ma már sok irányban muszáj teljes tájékozottsággal bírnunk a jogi téren is.

Igy kivált a közigazgatási jog terén olyan anyira szaporodtak a törvények és intézmények az utolsó években, hogy már azoknak halmaza egy külön tudomány. Itt vannak a mezőrendőrségi, a hamisítási és a munkástörvények, növénytermesztés és állattenyésztés különböző ágazataiban gyakorolt kormányzati intézkedések, amelyek mind újabb keletű dolgok s mindezeknek háta mögött még egész sereg intézkedés és intézmény áll, melyeknek pókhálózatában a gazda foglal helyet, mint a közigazgatási alkotások irányadó médiuma. A gazdának tehát nem szabad elvonulni a sarokba, mert a hálózat nő ugyan, de azért a legyet helyette senki sem fogja meg. Igen emberséges dolog ilyen körülmények között megkönnyíteni abbeli feladatunkat, hogy a növekedő joghalmazban kiismerjük magunkat, meglássuk közülök azokat, melyek érdekünkben jöttek létre s egyrészt kötelezők, másrészt hasznosak. Ebben a feladatban jön segítségül a Gerlóczy könyve s nagy gyakorlati érzékkel és körültekintéssel lévén meg szerkesztve, célját el is éri. Tudniillik eléri annyiban, hogy megiródtott.

De mellékesen mondva, ezenkívül még meg is kellene szerezni azoknak, akikhez addresszáva van: földbirtokosoknak, haszonbér-
lőknek és gazdatiszteknek; mert különben a

szóbanforgó jogisme édes kevés czélt ér el. Az az egynehány firkász ember, kinek véletlenül kezébe kerül egy-egy ilyen hasznos könyv, lelkes méltatásokkal még nem kárpótolhatja a mi könyveket szerző professoraink fáradságát és kockázatát. Mi szivesen megköszöljük az orvosnőket, de tulajdonképpen a nagyközönségnek kellene bevenni. Sok jó orvososság hever a raktárban, hatás nélkül. Gazdasági szakirodalmunknak értékes termékeit lepi a szürke por; ambíciózus, tanulmányozó szakfőriaik kezében a toll ma-holnap sirásókapává alakul át, amelylyel értékes studiumokat, közhasznú tapasztalatokat fognak eltemetni. S eltemetik végre a komoly gazdasági szakirodalmat is, segédkezvén ebben a szertartásban a tulfejlett hirtlap — és röpiratirodalom.

Ha nem látnám ilyen sötét színben a gazda olvasóközönség közömbösségét, arra biztatnám Gerlóczyt, egészítse ki könyvének második kiadását a kereskedelmi jogismével; erre nagy szükség van és lesz, mert a gazda mindinkább közeledik a kereskedőhöz. De ez tanács — kalács nélkül. Tisztelt gazdaközönség, a kalácsot önöktől várjuk! Könyvet írni nem könnyű dolog, jó könyvet írni még nehezebb; megvenni és elolvasni a jó könyveket: ez az, ami a legkevesebb áldozattal jár s emellett a legtöbb hasznót hajtja.

Buday Barna.

De a paraszt nem is nagyon szeret vesződni a katonaságtól kimustrált lovakkal. A parasztnak nyugodt csendes ló kell, amelylyel 12—14 éves suhancz fia is tud dolgozni. A kimustrált katonaló, ha a hámba beletanul is, többnyire ideges és helytelen bánásmód mellett hamar csökönnyössé lesz vagy lecsigázódik.

A kiscgazda a mi vidékünkön (a Dráva-közben) most inkább hajlik a nehéz ló tenyésztése felé — mint már fent említettem, részint mert a csikókat könnyebben s jobban tudja értékesíteni, részben pedig kevesebb gondot és figyelmet kell rá fordítani. Nagyon sok nehéz ígás mien van itt már paraszt kezén, dacára annak, hogy a ménvizsgáló bizottságok tőlük telhetően megnehezítik — nagyon helyesen — az ilyen mének használatát, melyek általában szép jövedelmet hoznak gazdájuknak.

A kistenyészők körében tehát nem is igen nagy a katonai pótló nevelésére való hajlam, de vannak az említettek kivül egyéb okok is, amelyek következtében a csapatok részéről kiselejtezett kanczák nem jutnak a kistenyésző kezei közé.

A kiselejtezett katonalovak néhány nagyobb központban bocsájtatnak árverés alá. Ezen központok pedig legnagyobb részt oly helyeken vannak, ahol a gazdaközönség a kimustrált lovakat nem használhatja, mert az illető vidék gazdasági viszonyainak meg nem felelnek. Messzebb vidékről pedig nem mehet, de nem is megy a kistenyésző oda; az árverés német nyelven folyik s ez sem nagyon vonzza a magyar parasztagdát. Még van egy igen nagy akadály. A kimustrált katonalovak árverése őszkor és télen megy végbe. Olyan időben tehát, midőn a kiscgazda már minden munkáját elvégezte s tétre bizony nem szivesen szerez be állatot, mert rendszerint kevés a takarmánya; vagy ha van takarmánya, inkább ökröt, tehenet javít vele, hogy tavasszal eladja s így a tavaszi munka megkezdésekor pénz nélkül ne legyen.

Ha tehát azt akarnók elérni, hogy a kimustrált hadseregbeli kanczák a kistenyészők kezei közé jussanak, első sorban is decentralizálni kellene az árveréseket, másodsor pedig nem őszkor, hanem augusztus havában — a vetési idő előtt — kellene az árveréseket megtartani, hogy a kistenyésző még az őszi munkáját elvégezhesse a vett mustralóval s a régi lovait még elég jól eladhassa.

Az utóbbi időben több nagyobb uradalom kezd figyelmessé lenni a hadseregből kiselejtezett kanczákra és szerez is ilyeneket. Ha a méneket jól választják meg, ezen kanczákra, ugy nagyon szép eredményt érhetnek el velük. De ne téveszzük szem elől, hogy a mai viszonyok között 650—700 korona, amit a hadsereg fizet a 3—4 éves kifogástalan csikóért, nem megfelelő ár. Több esetet tudok, hogy olyan lóért, amelyért a hadsereg csak 650 K.-t akart adni, külföldi kereskedő 1000—1200 K.-t adott. Ily módon a remonta-tenyésztés nagyon drága s nem lehet rossz néven venni, hogy sok uradalom nem a hadseregnek adja el csikóit, hanem a jobban fizető külföldi kereskedőnek. Természetes, hogy a kanczaanyag, ami külföldre kerül, a hazai tenyésztésre nézve teljesen elveszett.

Kivánatos volna tehát, hogy a hadsereg magasabb remontaárt állapítana meg, amely jobban megfelelné s arányban állana a mai viszonyokkal és a fölnevelés költségeivel.

A fontos kérdés sürgős megoldást kíván s bizalommal várjuk a kormánytól, hogy hazánk mezőgazdaságára nézve a legelőnyösebb módon fogja azt megoldani.*)

Pályi Sándor.

*) A Dessewffy és Széchenyi grófok nyílt leveleinek eredményeként örömmel közöljük ezt a szakszertű hozzászólást, utalván arra az údvös hatásra, melyet hasonló eszmecserek közérdekű kérdéseinek tisztázásában és gyakorlati utra való terelésében eredményeznek.
Szerka.

SZÖLŐSZET, KERTÉSZET.

Rovatvezető: Angyal Dezső.

A tömeges gyümölcs-termesztés.

Az is baj, ha nem terem gyümölcs; de az sem kisebb baj, ha egy kis termés megszállja a fakat. Bizony beválik a példabeszéd azon igazsága, hogy maga a jó Isten sem tehetne elégséget az embereknek. Ha nincsen termés, akkor a fakat szidjuk; ha meg van termés, akkor meg nem lehet azt kellően értékesíteni s nyakunkon rothad fele. Így is baj, úgy is baj!

Ugy olvastam valahol, hogy az országban mintegy hatvan millió gyümölcsfa van (ennek is a fele szilvafa). Ez azonban úgy eloszlik, hogy ujainkon könnyen összeszámíthatjuk azt a néhány gyümölcsvidéket, mely itt ott elszórtan egy-egy országrészben van. Nagyon jól jegyezte meg földmívelési miniszterünk, hogy legalább is tízszer ennyinek kellene lenni, hogy a gyümölcsstermelő államok között helyet foglalhassunk.

S ez a nagy hiba egyúttal, hogy gyümölcsünket nem tudjuk kellően értékesíteni. Valamint nincsen a világon az a gabonakereskedő, ki néhány mázsa buzáért a termelőt felkeresse; épp úgy tudomást sem vesz a kereskedővilág, ha egynek másnak egy pár mázsa gyümölcse terem. De ezzel is nagyot mondtam, mert mi már a termesztés irányát még a faültetés előtt azzal tévesztjük el, hogy szeretjük a sokféleséget, valóságban ahány fa, annyi féle. Így aztán bajos dolog volna csak néhány mázst is egy-egy fajból összehozni.

A magyar ember abban találja kedvét, hogy fától fához menvén elmondhatja, hogy ez ilyen, amaz meg amolyan fajta. S e mellett nem gondolja meg, hogy a sokféleségben kevés a haszon s korántsem bír azon értékkel, mint az egyféle nékem tömeges termesztése. Sokat egyféleből termeszteni mindig többet ér, mint holmi gyűjteményes kollekczió, a hol a fajták sokfélesége játsza a főszerepet.

De ennek megvan a maga természetese oka is. Kereskedelmi cikket csak oly áru képezhet, mely egyformaságával domborul ki, egyidőben érik, egyszerre szedhető stb. Különösen pedig fontossággal bír itt azon körülmény, hogy minél tovább eltartható legyen. Már pedig különböző fajtánál ez az eset nem forog fönn s csak nagy ritkán talál az ember két különböző fajtát, mely egyszerre s egyidőben érik. A kereskedő is nem ritkán azon helyzetbe jut, hogy áruján azonnal tul nem adhat s bizonyos ideig tartania kell, míg megfelelő vevője akad. Mily nagy baj ilyenkor, ha például egy őszi alma a téli közé keveredik. Emez elkezd rothadni s biztosra vehetjük, hogy megromtja a többit is. Tudja ezt nagyon jól a kereskedő s mivel ez eset gyakrabban fordul elő, tartózkodó állást foglal el a vásárlásnál is s csak éppen olyankor vesz, amidőn poton áron juthat hozzá, avagy biztos elhelyezésre számíthat.

Nagy baj továbbá az is, hogy esetleges nagyobb termések alkalmával nincs oly megfelelő helyünk, ahol azt ideig-óráig is legalább eltarthatnók. Szóval nincsenek megfelelő gyümölcskamráink s így kénytelenek vagyunk azt egyenesen a fáról eladni avagy pinczében és padláson eltartogatni.

Nem kisebb baj az, hogy gyenge lábbon állunk a pomológiai ismeretekkel s csak kevesen tudják biztosan, hogy mikor érkezett el az idő a gyümölcs leszedésre. Vagy korábban, vagy későbben ejtjük a szedést. Pedig mind a kettő baj. Mert ha idejénél korábban szedjük a gyümölcsöt, az fekvésben érni nem fog, hanem izetlenségében összeránczosul s értékében lényegesen csökken. Ha pedig időn túl hagyjuk a fán, akkor meg kiteszszük ama eshetőségnek, hogy fele is lehull a fáról, összezúzódik s még kevésbé áll el. Mar

pedig annyi kétségtelenül be van igazolva, hogy a nemes téli gyümölcsnek nem szabad a fán megérni, hanem fekvésben érlelve jut el az érés ama fokához, amelyben ízét és zamatját kifejteni képes. Kikötött terminust meg már csak azért sem lehet előzetesen megállapítani, mert a fa és gyümölcs nem szokott minden évben egyformán fejlődni. Így esetleg az idén jó két héttel gyorsabban fejlődött, mint az előző évben. A Bosc kabak körte például az idén megérett október elejére, holott máskor ilyenkor kellett azt szedni.

Aki tehát a gyümölcstermesztést haszonnal kívánja űzni s azután jövedelmet is élvezni; annak határozottan a tömeges termesztésre kell fektetnie a főszólt s azon lennie már a facsemetek elültetések, hogy egy-egy fajtából sokat ültessünk. Így aztán ha a fak termőre fordultak s egy-egy termésáldás megszállja azokat, legalább egyféle s egyidőben érő áruval bír, melynek mindig sokkal előbb akad vevője, mintha ugyszólván minden egyes gyümölcs más és más fajta.

Nagy befolyással lesz továbbá, ha gyümölcskamráról is gondoskodunk, hogy ne legyünk kénytelenek az első akármilyen vevőnek poton áron elpocsékolni gyümölcsünket. Nem minden esztendő olyan mint az idej, hogy a gyümölcsnek nincsen tartóssága s tömegesen rothad. Jöhetnek évek, a midőn a gyümölcs teljessé fejlődik s csak alkalmas helyre lesz szükség, ahol a megfelelő vevőt hátrány nélkül bevárhatja.

Végre pedig nem fog ártani, ha pomológiai ismereteinket gyarapítjuk s nemcsak azt tanuljuk meg, hogy mikor legtanácsosabb a gyümölcsöt szednünk (azokról nem is akarunk említést tenni, a kik a gyümölcsöt úgy rázzák a kemény talajra) hanem megtanuljuk azt is, hogy a gyümölcsöt nemcsak nyersen lehet értékesíteni, hanem egyébként feldolgozva, mint aszalványt, szeszt, igt stb. szintén. Nem kell visszariadnunk holmi pepecselő munkától sem akkor, amidőn fáradságunkat kellően megfizetik s különösen amidőn arról van szó, hogy azzal gyümölcsiparunk fejlesztését mozdítjuk elő s százezernyi értékeket menthetünk meg az elpusztulástól.

Liebbald Béni.

GAZDASÁGI GÉPÉSZET.

Rovatvezető: Ifj. Sporzon Pál.

A mezőgazdasági gépi és kézi-munka közti viszony hazánkban.

VI.

Összefüggésben áll-e a mezőgazdasági munkabérek magassága a gépek elterjedésével és mekkora költségmegtakarítás érhető el gépi munkával szemben a napszámmal.

Az eddigiekben néhány szóval említés tételét arról, hogy a gazdasági gépek beszerzéséhez nem minden alkalommal fordul szívesen a gazda azért, mert tudja, hogy ezek nem közvetlen termelő vagy jövedelmet adó részei a gazdaságnak, hanem tetemes költséget okozók, azonkívül kezelésköz szakértelmet is igényel, ami a legtöbbszőrhiányzik.

De a látottak, hallottak, tapasztaltak egy-szersmind megmutatták az utat, hogy helyes szervezéssel, tehát közvetve, ugyanezen tárgyak a gazdaság jövedelmének fokozásához lényegesen hozzájárulhatnak és dacára ezen ismeretnek, azt találjuk, hogy a gépek beszerzése a legtöbb esetben nem annyira a helyes üzleti viszony okszerű kihasználásának a következménye, mint inkább a munkakész hiányának, vagy a munkásoktól való függetlenítésnek, vagy a munkagény megváltozásának, amennyi-

ben terhes, nehéz mechanikai munkák elvégzésére nem mindig hajlandók a munkások.

A mezőgazdasági gépeknek tehát, így lépésről-lépésre kellett meghódítani a gazdaságokat, ahol legnagyobb ellensége a magyar gazda megrögzöttsége volt, pedig a megváltozott mező- és közgazdasági viszonyok épen az ellenkezőjét indokolták. Ezen megváltozott viszonyok maguk után vonták a munkabérek emelkedését is, amelynek alkalmazásával a gazda a nagy árhullámnak alávetett és legtöbbszörre a minimumon álló terményárak mellett kalkulását többé meg nem találta, tehát segítségül beszerezte a kapáló- és aratógépet, de ismét csak a legnagyobb kényszerűség hatására.

Hogy a gazdaságok ilyenén átalakulásában igen jelentékeny rész iller a munkásosztály mozgalmát, az ismert dolog! Hisz Békés, Csanád, Csongrád, sőt Heves egy részében is akárhány gazdaság a kapás növények termesztésénél még ma is a régebbi földmívelési rendszerét folytatná, ha a lelketlen izgatók a munkásnép hitét csalfa tanaikkal meg nem metelyezik.

Sőt mi több és ami mintegy bizonyító erővel is látszik birni, akárhány gazdasága és vidéke van még ma is az országnak, hol az izgatónak olyannyira szemét szuró kapáló- és aratógépek teljesen ismeretlenek, nem használatnak azon egyszerű okból, mert a kapálási és aratási munkák rendszeres keresztülvitelére van elegendő és jutányos munkakész, napszamos, szakmányos, még nem s-orultak gépre. Kivételt itt csakis a nagytöltés és értéket képviselő birtokok képeznek, ahol a termelésben ezen gépek már részben alkalmaztattak.

A legtöbb esetben tehát a gazda nem is jószántából hozta gazdaságába az említett gépeket, hanem a megváltozott munkáviszonyok kényszerítették reá. Hisz ha a nagy magyar Alföld természetes mezőgazdasági fejlődésének viszonyából eredt volna ezen előrehaladás a belterjesebbnek látszó kultura felé, úgy nem látott volna oly szomorú napokat, mint amilyeneket feljegyezni kénytelen volt.

Mit mutat mindezekkel szemben a fizetett napszám? Az első tekintetre azt gondolhatni, hogy most már az gépekkel felszerelt gazdaságban a munkakész teljesen nélkülözhető, de csakis gondolhatni, mert aki ezzel gyakorlatilag is foglalkozik, az azt tartja, hogy egyrészt nem minden munka végezhető el géppel, tehát a munkakészre ép úgy, mint a multban, szükség lesz a jövőben is, másrészt pedig a gépek alkalmazásával, ugyanazon munkaegység teljesítésére az igaz, hogy kevesebb, de értelme- sebb, megbízhatóbb, tehát drágább munkakészre van szükség.

A gép ugyanis rendeltetésének akkor felel meg teljesen, ha jó munkát végez. Ehhez pedig hozzáértő, gyakorlott vezető is kell és amely munkás ezen tulajdonságokkal rendelkezik, okvetlenül nagyobb díjazásban részesül. A gazdaság kiadásai a fizetett nagyobb napszám- bérben látszólag emelkedők ugyan, de ezt tetemesen ellensúlyozza és a használhatósági fokra szállítja le a nagyobb munkateljesítmény. Egyes egyén napibére a gépi munka mellett emelkedő irányzatot vesz fel, míg a tömeg keresetképesége csökken a munkanapok számának apadásával. A gépek elterjedése tehát a napszámbernek nem abszolút, hanem csak relatív emelkedését vonja maga után.

Itt egy pillanatra a munkásosztály részéről a mérleg állása kedvezőtlennek látszik, mert a gépek használata a munkakész keresetét a munkanapok számának apadásával csökkenti, de erre meg az a felelet, hogy ugyancsak a gépek szolgáltatnak más eddig nem ismert foglalkozást, csak a munkás bizonyuljon használhatónak, azonkívül épen a gépmunkánál áll be az az eset, hogy az ily gépek mellett dolgozó családfe nap keresete magasabbra rug, mintha 2 családtaggal közönséges munkát végezne.

nem szabályozza. Ezen okból azon kérdésre, hogy a bérió a zöldugar-táblákat köteles-e megszántani? határozott válasz nem adható, de tekintettel arra, hogy a feketeugar kikötése esetén, ezalatt rendszeren megszántott ugart szokás érteni, a zöldugar pedig a felforgó esetben a feketeugarral egyenértékűnek vétetik, sőt a szokásos időben eszközölt megmivelés az ugar lényegéhez tartozik, mivel különben a feketeugar csak parlag, a zöldugar pedig csak tarló, mindzeknél fogva azt véljük, a zöldugarterületek megszántása a bérió köteleességéhez tartozik.

H. Á.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:	
Darányi miniszter üdvözlése.	Oldal 1643
Szemelvények a hét történetéből.	1643
Tárca.	
Jogisme.	1644
Lótenyésztés.	
Néhány szó a kisorolt katonalovak tenyésztés-bevételéhez.	1645
Szőlőszet, Kertészet.	
A tömeges gyümölcs-termesztés.	1646
Gazdasági gépészet.	
A mezőgazdasági gépi- és kézimunka közti viszony hazánkban.	1646
Levélsekrcény.	1647
Vegyesek.	1648
Kereskedelem, tőzsde	1649

A magyar kir. földtani intézet múzeuma a közönségnek díjtalanul nyitva áll minden vasárnap és csütörtökön, délelőtt 10-1-gig.

Más napokon, hétfő és péntek kivételével, délelőtt 10-1-gig, egy korona személyenkénti belépő díj lefizetése után tekinthető meg.

A m. kir. mezőgazdasági múzeum gyűjteménye a VII. ker., Kerepesi-út 72. szám alatti házban megtekinthető a hétfői és az ünnepeket követő napon kivételével:

naponként d. e. 9 órától d. n. 1 óráig.
Hétfői és az ünnepeket követő napokon a múzeum zárva van.

A múzeum látogatása ingyenes.
A legközelebbi villamos-kocsi megállóhely a Kerepesi-úton: a városból jövet VII. ker., Alsó-erdősor-utca sarkán, a városba menet VIII. ker., a Kenyérmező-utca sarkán van.

Kinevezések. Ő Felsője a király, magyar földmivelésügyi minisztere előterjesztésére Csabay Béla osztálytanácsosi címmel felruházott miniszteri titkárt osztálytanácsossá nevezte ki, Péchy József miniszteri titkárnak az osztálytanácsosi címet adományozta és dr. Vojnich Oszkár tiszteletbeli miniszteri fogalmazót tiszteletbeli miniszteri segédtitkárrá nevezte ki. A m. kir. földmivelésügyi miniszter dr. Marton Ödön és dr. Tóth Jenő miniszteri fogalmazókat miniszteri segédtitkárokká, báró Jeszenszky Károly és dr. ifj. Kövess György miniszteri segédfogalmazókat miniszteri fogalmazókká, dr. Góthárd Kálmán és Piukovich Elemér fizetéstelen miniszteri segédfogalmazókat valóságos miniszteri segédfogalmazókká, dr. Köerfer István

gazdasági segédtanárt fizetéstelen miniszteri segédfogalmazóvá, végül dr. Lengyel Zsolt dohányjövédéki központi igazgatósági fogalmazó-gyakornokot ideiglenes minőségű díjtalan miniszteri fogalmazógyakornokká nevezte ki.

Halálozások. Az OMGE. egyik legrégebbi és legbuzgóbb tagját vesztette el *Lejtényi György* nyugalm. kir. közalapítványi főtiszt halálával. A boldogult 81 évet élt és életének minden ténykedése a mezőgazdaság körében folyt le. Az öreg ur mint az igazgató-választmányának és az Orsz. Törzskönyvelő-bizottságnak tagja egyesületünk életében is szerepet játszott s ritka buzgalommal és kötelességérzettel teljesítette a reáruházott bizalmi állások kötelemeit. Gyűléseinkről sohasem hiányzott, még a f. hó 29-én, épen temetése napján tartott igazgató-választmányi ülésen való meg nem jelenését néhány nappal előbb gyöngékedésére való hivatkozással mentette ki. A gondviselés másként határozott, sorainkban őt többé nem tisztelhetjük. Igaz részvétellel kísértük örök nyugvó helyére őt, ki a szívjóságnak és kötelességérzetnek kiemelkedő példája volt életében. Haló poraiban nyugodjék békével! — *Sajó-galgóczy és cesegi Galgóczy Károly* szül. tegdi *Csanády Mária, Galgóczy Károly* tagtársunknak és a magy. tud. akadémia tagjának házastársa f. hó 27-én életének 68 ik évében hosszas szenvedés után elhunyt. A kitűnő urnó elhunytát a Galgóczy-családon kívül nagyszámú előkelő rokonság gyászolja. Béke poraira!

A Központi Tejcsernok-Szövetkezet múlt éve. A Központi tejcsernok ügyéről lapunk első helyén emlékeztünk meg; a közgyűlés elé terjesztett évi jelentést alább adjuk:

A törzstagok száma szeptember 15-ikén 96 volt, 442 üzletrészszel. A múlt év folyamán beszállítottak a szövetkezet címére 13.244,043 liter tejet. Ezután a bevétel 2.113,880 korona 90 fillér volt. A tej értékesítése e szerint literjével 12¹/₂ fillér volt. A jelen évi mérleg tetemes hiányt mutat ki; főleg a miatt, hogy a fővárosi rossz áruviszonyok következtében, a régi külevőségekből 59,866 koronát kellett leírni, mint kétes követelést, amelyből alig lesz valami behajtható. A gépészeti berendezésekből, mivel azok nem felelnek meg már a modern követeléseknek, 131,824 koronát írtak le. Ehhez járul a mócsai telep vesztesége, amelyből még 35,135 korona áll fenn s a konvertálás vesztesége, amely a leírások folytán 39,604 koronára apadt. A veszteség fedezetére javasolja az igazgatóság első sorban a 43,505 koronára rugó tartalékalapot s e tökésszeghez csatolt mindamaz összegeket, amelyek tulajdonképp a tartalékalapot illeték volna. Ilykép a 443,000 korona tőkén fölül, a rendelkezésre álló 101,478 koronát is a veszteség fedezetére fordították. E két összeg felhasználásán kívül, még 124,458 korona veszteséggel jár a mérleg. Erre nézve javasolja az igazgatóság, hogy ennek a fedezésére minden üzletrész után fizetessék be 79 korona 32 fillér. A még ezenkívül mutatózó 89,323 korona veszteséget pedig az üzletrészek 800 koronán való lebelyegzésével kívánja az igazgatóság eltüntetni. Sajnálattal említi meg végül

a jelentés, hogy az igazgatóság elnöke, Szápáry István gróf a megrongált egészségre való utalással, erről a tiszteről lemondott. A közgyűlés többek hozzászólása után ki nem mondta, hogy — noha a viszonyok súlyosak — szövetkezet helyzetét bizonyára sikerülni fog jobbra fordítani. Végül az új igazgatóság tagjaiul megválasztotta a közgyűlés a következőket: *Keglevich Gábor* góf, *Harkányi János* báró, *Barcza Károly*, *Kúszler Henrik*, *Szemere Huba*, *Reusz Henrik*, *Györgyei Illés*; a felügyelő-bizottság tagjai lettek: *Goldmann Mihály*, *Domonyi György*, *Beer Henrik*, *Virágh Gyula*.

Kinek van vadgesztenyéje? Németországból nagyobb mennyiségű vadgesztenyét keresnek megvételre, vadak takarmányozása céljából. Felkérjük tehát azon gazdatársainkat, akik nagyobb mennyiségű vadgesztenyével rendelkeznek, szíveskedjenek az OMGE.-nél jelentkezni, hogy ez a külföldi vevőket utbagaztíthassa.

Szarvasmarhadíjazás Nagybecskerekén. A torontálmegyei gazd. egyesület folyó évi november hó 4-én szarvasmarhadíjazást rendez Nagybecskerekén. A díjakat a földművelésügyi miniszter és részben Nagybecskerek város tanácsa ajándékozta. A díjazásra elővezetheti bármely torontálmegyei állattulajdonos saját nevelésű hazai (magyar) fajtájú és nyugoti (tarka) fajtájú teheneit és egyévesnél idősebb szarvasmarháit. A saját nevelés hatóságilag igazolandó és a kiállítandó szarvasmarhák nov. 3-ig Nagybecskerek város polgármesterénél bejelentendők.

Pályázati felhívás. A magy. kir. államvasutak igazgatósága az 1901. évi január hó 1-től 1901. évi december hó 31-ig esetleg az arra következő 2 évben szükséges 650 méter-mázsa gyapotfonál (nagyobbrészt csapágyakhoz) 900 kg. fehér gyapotfonál és 600 kg. fehér gyapjufonál szállításának biztosítására nyilvános pályázatot hirdet. Ezen mennyiségek csak a megközelítő évi előirányzatot képezik, ennél fogva az igazgatóság fentartja magának azon jogot, hogy a csapágyakhoz való 650 q. mennyiségnél a tényleges szükséglethez képest egynegyeddél többet, vagy kevesebbet is szállíttathasson. A szállítási feltételek a magy. kir. államvasutak anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál (Budapest, Andrassy-út 73. sz. II. em.) és valamennyi üzletvezetőségénél a hivatalos órákban naponként megtekinthetők, vagy 50 fillérben megállapított ár előzetes lefizetése mellett a budapesti nyomtatványtárnál megszereshetők. Ha a szállítási feltételek megküldése postán kívántatik, úgy postaköltség fejében külön még 20 fillér küldendő be.

A „Torontálmegyei Gazdasági Egyesület” szeptember 30-án Török-Kanizsán lódijazás és lóversenyt tartott. A bíráló-bizottság elé összesen 90 ló került, ezek közül 20 részesült jutalmazásban. A díjazást lóverseny követte, melyre a díjakat a földmivelésügyi miniszter, a torontálmegyei gazd. egyesület és egyes törökkanizsai birtokosok adták. A díjazás alkalmával igen meglátszott a lóanyagon a múlt évi díjazás jótékony befolyása s jövőre a díjazások ismételtetni fognak.

Mauthner Ödön BUDAPESTEN, VII., Rottenbiller-u. 33. VI., Andrassy-út 23. sz.

cs. és kir. udvari szállító magkerekedése

minták beküldése és az ár közlése mellett a legmagasabb napi áron mindenféle gazdasági magot, és pedig:

VESZ

luczernát,

lóheremagot,

fehérherét,

biborherét,

nyulszapukát,

baltaczimet,

takarmány répamag

tavaszi bükkönyt,

mustármagot,

lenmagot,

fehér kölest,

vörös kölest,

kendermagot

gomborkát,

napraforgót,

csibehurt stb.

továbbá

akáczmagot,

gleditschia magot.

Ingyen kapható füzetek. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesületnél a következő füzetek kaphatók egy 30 filléres bélyeg beküldése ellenében: A pinczeszövetkezetekről, Mezőgazdasági kísérletügyi intézmények Magyarországon, Alapszabályminta a pinczeszövetkezetek részére, Kendertermelési utmutató, Utmutatás a szőlőmoly irtására és a lisztharmat ellen való védekezésre, Utmutatás a vértelű irtására, Utmutatás a csikoslábu buzalégy irtására, Utasítás az élelmi cikkek kezelésére, csomagolására és szállítására, Utasítás a gyümölcsök szedésére, csomagolására és szállítására.

Borkrizis Franciaországban. Amint Párisból jelentik, Franciaország déli vidékén a bornak ára egy pár hét óta rendkívül csökkent. Bár a szüret igen bő lesz az idén, a szőlősgazdák mégis kétségbe vannak esve, mert attól tartanak, hogy a bort a tavalyi ár feléért kell eladni. Hogy ezen a bajon némileg segítsenek, képviselőik útján a kormányhoz folyamodtak. A pénz- és földművelésügyi miniszter megígérték nekik, hogy a kamarától kért fogják az italok fogyasztási törvényeinek haladéktalan tárgyalását. Megígérte továbbá, hogy a kamara fel lesz szólítva, miszerint vonja vissza a műbor készítéséhez szükséges cukorjártási szabályokat.

A vaspálya felelőssége szállítási késedelem esetében. A nagyváradi kir. ítélőtábla mint felülvizsgálati bíróság legutóbbi ítéletével döntőleg kimondotta, hogy a bérni egyezménynek a szállítási késedelemről eredő igény bejelentésére meghatározott hét nap nem az áru megváltatása után történt átvételtől, hanem azon naptól számítandó, amelyen a vasut az árut kiszolgáltatta és az igény kellő időben bejelentettnek és kár megállapításra alkalmas alapnak csak akkor tekinthető, ha az az említett naptól számítandó 7. nap alatt a fuvarozónak tudomására jut.

NYILTTÉR.*)

Haszonbérbeadó

a bácsalmási uradalomhoz tartozó **Kunbajai major.** (Szabadka-bajai vasútvonal) „bácsalmási szőlők” megálló helytől, melynek állomása fejlesztése most van folyamatban 1/4 órányira, a bácsalmási vasúti állomástól pedig 1/2 órányira fekvő, **2159¹⁹⁰⁰ hold** (1000 ölével)

1901. évi szeptember 1-től 9 évre vadászati jog nélkül. A haszonbér negyedévenként előre fizetendő. Az óvadéknak, melynek összege megállapodás tárgyát képezendi, kamatai, vagy szelvényei haszonbérlet illetik. Adókat a tulajdonos fizeti. Bérlet kötelező az épületeket jó karban tartani, tűz ellen biztosítani. Szerződés át nem ruházható. Albérletbe nem adható. Gazdálkodás vegyes forgásban eszközöndő. Szalma, takarmány föletetendő és kihordatandó. Feltérés tilos. Bélyeg és illeték a bérlet terhe. Bérlet az őszi vetéseket átveszi és a vetőmag árát megéri. Szénát, takarmányt 4 koronáért, a szalmát 60-80 filléért kapja. ugyanannyiért adja vissza.

Zárt ajánlatok, melyeket a tulajdonos grófnő tetszés szerint visszautasíthat, az ajánlott évi haszonbér felévre eső részével egyenlő biztosítékkal 1900. évi december 31-ig hozzám küldendők.

Dr. Dobosffy Ferencz

ígyvél 1895
Budapest, IV., Ferencz-József rakpart 12. sz.

Megjelent az Országos Magyar Gazdasági Egyesület kiadásában Az Ujlaki Uradalom Üzleti bevezetése a „Köztelek” szerkesztésége által kitüntetett pályamű. Két tábla hat ábrával. Írta: Wiener Moszkó. Egy hazai belterjes uradalom üzleti ágának jövedelmezőségére és az egyes üzleti ágak viszonyára vonatkozó részletes adatok ismertetése. 104 oldalas csinos könyv, ára portómentes megküldéssel: 55 krajczár. Megrendelések a kiadóhivatalba intézendők.

*) Az e rovat alatti közölkéért a szerkesztőség felelősséget nem vállal.

Most jelent meg
Rubinek Gyula és Szilassy Zoltán

az O. M. G. E. titkársjai szerkesztésében

Köztelek Zsebnaptár 1901-re.

A „Köztelek Zsebnaptár” ezen hetedik évfolyama régi köntösében, javított és tetemesen bővített tartalommal bír.

A „Köztelek Zsebnaptár” minden más zsebnaptárt teljesen felülmúlóval tesz.

A „Köztelek Zsebnaptár” ára az O. M. G. E. tagok és a „Köztelek” előfizetői részére bérmentes küldéssel együtt

3 korona 50 fillér.

Megrendelhető

a „Köztelek” kiadóhivatalában,
Budapest,
IX., Üllői-ut 25. (Köztelek).

KERESKEDELEM, TÖZSDE.

Budapesti gabonátözsde.

(Guttman és Wahl budapesti terménybizományi cég jelentése.)

Budapest, 1900. október 27.

Az időjárás e héten nagyon változó volt. Eső, derült és száraz, később újból borús idővel változott. E mellett tartósan hűvös is volt és a — hűvös még gyenge — éjjeli fagyok élénken figyelmeztettek a közelgő hideg évszakra. A hátralevő vetési munkálatokat sűrűn végzik és a bekövetkezett csapadék kedvező hatással volt a vetések fejlődésére. A vizállás alig változott és a hajózás továbbra is nagyon meg van nehezítve.

A külföldi piacokon a lanyhaság tovább tart és az irányzat gyenge forgalom mellett kivétel nélkül lanyha. Amerikában főleg az argentinai kedvező hírek gyakoroltak nyomást, emellett a hozatalok továbbra is erősek és a látható buzakészletek a Bradstreets szerint ismét 1.736.000 bush. szaporodást mutatnak föl. Az árak csaknem minden nap csökkentek és csupán a hét vége felé állott be mérsékelt szilárdulás. A kisviteli forgalom nagyon csekély volt. Angliában az eladók ugyancsak engedményekre voltak hajlandók, mindazonáltal gyenge maradt a kereslet és a hangulat csendes. A francia piacokon csak jelentéktelen változások voltak, mérsékelt forgalom mellett. Hollandiában, Belgiumban a vevők tovább is tartózkodók és Németországban sem tudott a forgalom, dacára a hanyatló áraknak, kifejlődni.

Nálunk az összes gabonacikk csak csekély érdeklődéssel találtoztak, a hangulat nagyjából lanyha volt. Takarmánycikknek inkább változatlanok. Az üzleti forgalomról e héten a következőket jelenthetjük:

Buza a hét nagyobb részében esendes maradt. A kínálat mérsékelt ugyan, a kereslet azonban szintén korlátozott és különösen prompt áru volt nehezen elhelyezhető. Jobb minőségű szállításra szóló áru könnyebben talált vevőt. Lanyha hangulathoz az árak csökkentek voltak és kb. 20 fillért vesztek, mi mellett a napi forgalom is csekély maradt. A hét végével bekövetkezett hidegebb időjárás később szilárdító hatással volt, egyes malmok jobb vételkedvet tanúsítottak, az irányzat is barátságosabbra fordult és az árvesztés egy része pótolható volt. A hét végével azonban ismét esendes a hangulat. Az összeforgalom csupán 103.000 mm., a hetihozatal 145.000 mm. tesz ki.

Rozs dacára az e heti gyenge kínálatnak, alig részesült figyelemben. Ugy a kivétel, mint a helyi fogyasztás kereslete korlátozott maradt és a vevők tartózkodása mellett az árak fokozatosan 20 fillért vesztek. A hét vége felé a hangulat némileg kedvezőbb és jobb minőségű áru könnyebben volt elhelyezhető, a'arendelt és pótlékos áru azonban, ugy mint eddig is, elhanyagolva maradt. Minőség szerint 13.50-13.90 k. jegyzünk helyben és helybeni paritásra. Nyiri származékok üzlettelének és névleg 12.70 koronán jegyzünk Nyiregyháza-Debrecezen paritásában átvéve.

Árpa (takarmány- és hántolási célokra) továbbra is csak gyengén van offerálva, a kereslet azonban szintén mérsékelt volt és esendes hangulathoz az árak alig tartottak. Gyárosok ugy látszik készletekkel el

vannak látva és 11:40-11:90 K-ig fizettek helyben, míg hízalók 12 K. is engedélyeztek. Állomásokon átvéve alig van forgalom. — Néhány kisebb tétel közepminőségű tiszavidéki áru 12-12:50 K. kelt el. Egyébrelációk figyelmen kívül maradtak.

Zab bővebben érkezett, míg a fogyasztás tartózkodóbb lett és csak mérsékeltben vásárolt. Az árkban nincs különösebb változás. Finom minőségű áru csak kevés érkezik. Szin és tisztaság szerint 10:70-11, jobb minőségű árut 11:30, urasági finom zabot 11:50 K-ig jegyzünk helyben.

Tengeri 6-áru nincs forgalomban. Új tengerit prompt áruban élénken kerestek és gyenge kínálat 20 fillérel emelkedett. Későbbi hónapokra ugyancsak némileg jobb volt az érdeklődés, a nélkül azonban, hogy ez az árkra befolyást gyakorolt volna. Helyben — beérkezett áruért 9:50, prompt szállításra 8:90 K-ig fizettek, míg nov-re 9:10, decemberre 9:30-40, nov-febr-ra 9:50 K-ig jegyzünk budapesti paritásra. Felvidéki számlára a Tiszavidéken is volt mérsékelt forgalom.

Olajmagvak: Káposztarepezen nincs már készlet és csak névlegesen jegyzünk 30-31. Káposztarepeze 1901 augusztusra alig kötöttet és változatlanul 26:20-40 K. jegyez. Lenmag 28-32, gomborka hiányzik 25-26. K. jegyez. Kendermag tetemesen elenyhült és 18-17 K. körül jegyez állomásokon átvéve.

Hüvelyesek: Bab iránt az érdeklődés gyenge és csak a hét vége felé volt nyomott árkon forgalom. Triőrözött fehér törpebab Gyöngyös-Félegyháza 17-17:50, fehér gömbölyű bab Mohács, Baja, Zombor 15:50, barnabab Kalocsa 13:50, Nagy-Károly 13:20 K. jegyez. Erdélyi bab minőség és reláció szerint 12:20-12:80 K. között jegyez. Köles hazai származék 11:20-10:80, román áru átmenetileg 10:20-40 K-ig kötöttet helyben.

Heremagvak. Vöröshereben a hangulat bővebb, különösen külföldi kínálat és gyenge érdeklődés mellett lanyha és árak csökkentek. Vöröshere kb. 120-130.—, finomabb 140 K. jegyez. Luczerna is csendes és 76-90 korona között értékesíthető helyben. Bükköny helyben 13.-13:50 K. jegyez.

Napi jelentés a gabonátözdeiről.

1900. október 30

Buzában elég bő kínálat mellett a malmok az üzlet kezdetén nagyon tartózkodó vételkedvet mutattak, később azonban mégis nekiláttak a vásárlásnak és szilárdan tartott árak mellett körülbelül 18000 métermázsát vettek. Finom minőségű buzákat keresetebbek.

Rozsban az irányzat lanyha, közepes minőségű áru csak öt fillérel olcsóbb árak mellett helyezhető el. Pesti paritásra 13:40-13:60 K., finomabb minőségért 14:20 k-tól-14:60 k-ig érhető el. Exportenzék ma nem vásároltak.

Árpában nagyon korlátozott a forgalom; a hangulat állandóan nyugodt és csak gyenge minőségű takarmányáru kerestetik hízalási célokra, 11:10-11:30 korona árak mellett; jobb minőségért 11:60-11:80 koronáig fizettek.

Tengeri új (prompt) áruban kellemes irányzatú és 9 koronáig ér el, novemberre 9:10 K., november-decemberre 9:20 k-ig, decemberre 9:30 k-ig jegyez budapesti paritásra. (m.)

(Az árak 100 kg.-ként koronáértéken értendők.)

Bladatott:

Uj-buza:

Tiszavidéki:	1600 mm. 80	kg K.	16:15	3 óra
	200	78	16:15	..
	100	80	15:85	..
	150	80	15:60	..
	200	80	15:75	..
	100	80	15:75	..
	300	80	15:55	..
	100 mm. 80	kg K.	15:60	3 óra
	50	78	15:60	..
	100	79	15:70	..
	100	79	15:70	..
	100	79	15:30	..
	100	78	15:30	..
	100	79	15:55	..
	100	79	15:30	..
	50	78	15:70	..
	50	78	15:70	..
	200 mm. 78	kg K.	15:70	..
	100	78	15:50	..
	100	78	15:30	..
	100	78	15:30	..
	100	77	15:60	..
	100	77	15:50	..
	100	77	15:10	..
	400	77	15:50	..
	100	77	15:40	..
	100	77	15:30	..
	100	79	15:30	..
	100 mm. 77	K.	15:20	3 óra
	100	77	15:30	..
	100	76	15:30	..
	100	77	15:30	..
	100 mm. 77	kg K.	15:20	3 óra

Tiszavidéki:	100 mfm. 76 ³ kg K. 15.10	3 óra
	100 " 78 ³ " " 15.10	" "
	100 " 76 ⁵ " " 15.15	" "
	100 " 76 ⁸ " " 15.20	" "
	200 " 75 " " 13.80	" "
	200 " 74 ⁵ " " 14.80	" "
Fehérmezgyvidéki:	200 " 78 ⁵ " " 15.60	" "
	1050 mm. 78 ⁵ kg K. 15.50	3 óra.
	9.30 " 77 " " 15.35	" "
	220 " 76 ⁵ " " 15.20	" "
	850 " 75 " " 14.95	" "
Bihari:	100 " 78 ² " " 15.20	" "
	100 " 76 ⁷ " " 14.80	" "
	100 " 74 " " 14.40	" "
Bácskai:	200 mm. 74 " K. 14.70	3 óra
	100 " 74 " " 14.60	" "
Erdélyi:	100 " 78 " " 14.70	" "
	100 " 77 ⁸ " " 15.10	" "
	100 " 77 " " 14.50	" "
Marosi:	200 mm. 76 kg K. 14.70	" "
Szegedi:	3000 " 76 ⁵ " " 15.20	" "
Pestmegyevidéki:	300 mm. 78 " K. 15.—	3 óra
	100 " 77 " " 15.20	" "
	203 " 77 " " 15.10	" "
	200 " 77 " " 14.95	" "
	100 " 76 ⁵ " " 15.15	" "
	100 " 76 " " 14.60	" "
Tiszavidéki:	500 mm. 80 " K. 16.10	3 óra
	2000 " 79 ⁴ " " 16.10	" "
	2500 " 79 " " 16.10	" "
	1300 " 79 ⁵ " " 16.10	" "

Szeszület.

Szesz. (Goldfinger Gábor szeszgyári képviselő tudósítása.)

A szeszüzletben e hétnek elején az üzletmenet drágára a nagyobb kinalatoknak gyerebb volt és a szeszárak főleg azonnali szállításra valamivel olcsóbban zárulnak. Elkelt finomított szesz budapesti finomítógyáraktól 116.50—117.50 kor. nagyban és 2—3 koronával drágébban kicsinyben.

Vidéki finomítógyárak a helybeli piacon élénken kinalják, a finomított szesz házhöz szállítva 1/2—1 kor. olcsóbban a kartelles gyárak árán alul és több tétel zárulva is lett.

Mezőgazdasági szeszgyárak kontingens nyersszeszt valamivel élénkebben kinaltak és jobb vételkedv folytán több tétel 40 koronáig fix árban és 2—2.40 kor. jegyzésen alul el is kelt.

A kontingens nyersszesz ára Budapesten 42— korona.

Bécsi jegyzés 42.60—43— korona kontingens nyersszeszért.

Prágai jegyzés 113— korona adózott és 40.75— korona adózatlan szeszért.

Triestri jegyzés 20—20.25 korona kiviteli szeszért, 90% hektoliterje.

Kivitelre néhány kocsiakomány finomított szeszt vásároltak.

Vidéki szeszgyárak változatlanul zárulnak. Nagy-Tapolcsány, Losonc 1/2 kor. olcsóbban.

Budapesti zárlatárak e héten: Nagyban: Finomított szesz 116.50—117.50 K., élesztőszesz 116.50—117.50 K., nyersszesz adózva 114.50—115.50 korona, nyersszesz adózatlan (exkontingens) — korona, denaturált szesz 37—37.50 korona. Kontingens nyersszesz — korona.

Az árak 10,000 literfokonként hordó nélkül bérmentve, budapesti vasútállomáshoz szállítva, készpénz fizetés mellett értendők.

A központi vásárcsarnok árjegyzése nagyban (en gros) eladott élelmiczikék áráiról.

A magyar gazdák vásárcsarnok ellátó szövetkezet üzleti jelentése. 1900. okt. 27.

Üzletmenetünk a hét második felében is kedvező alakot öltött és ez nemcsak az árak emelkedésében, hanem a forgalom megélénkülésén is kifejezésre jutott. A hozatalok jelentékenyebb részét vadak, élő és vágott baromfiak, gyümölcsneműk és kocsiakományokban érkezett burgonya képezte.

Eladásiainkról a következőket jelenthetjük: Husneműekből elkelt vidéki marhahús hátulja 100. eleje 88 filléren kilója, sertés, szalonnával 80—100, anélkül 80—88 filléren kilója. Vidéki borjú hosszan mérve 112 fillér kilója.

Vadfélékből most már nagyobb tételek érkeztek nyul és fázánból nem kevésbé fogolyból. Elkelt nyul 2.60—2.80 kor. drbjá. Fázán 6.00—7.00, fogoly 2.80—3.00 kor. párja. Szarvas 58—60, óz 130—140 vadsertés 50—60 fillér kilója egészben véve.

Tejtermékeknél az irányzat valamivel meglanyhult, a tartós kivitel folytán az árak tartósak.

Prima teavaj 2.00—2.20, főzővaj 1.60—1.80 kor. kilója. Turó 20—24 fillér kilónként.

A tojásüzlet változatlan, szilárd. Prima áruban még mindig hiány van, eredeti ládája 76, erdélyi 74—75 koronával kelt el.

A gyümölcsüzlet változatlan, szőlőből ismét nagyobb tételek érkeztek. Prima fajalmak és körték nagyon keresettek és jó árakon kelnek, ellenben közép- és alsórendű áru, melyből kocsiakományok kerülnek eladásra, csak nyomott árakon értékesíthetők. Elkelt szőlő n. ézedes 40—48, dinka 40—50, sászia 50—56, izabella 28—36, pasatutti 60—64 fillér kilója. Almák: törökbálint 24—32, bór renett 20—30, angol parmen 40—60, calvil 80—90 filléren kilója. Körte: vajonc 40—60, izembart 60—80, császár 70—80 fillér kilója.

Közönség s alma 14—20, körte 20—30 korona 100 kgként.

Rózsaburgonya vaggontételeknél 3.00—3.20, sárga 3.20—3.80 kor., kiffi kistételeknél 8—10 kor. 100 kgként.

Előbaromfiak: apró rántani való csirke 1.60, sütni való 1.80—2.30, kappan 3.20—4.40 kor. párja. Vágott liba 1.04—1.12 kor kilója.

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mester-utca. 1900. október 30-án. A székesfővárosi vásár-igazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhozatott a szokott községekből 125 szekér réti széna, 105 szekér muhar, 25 szekér zsupszalma 8 szekér alomszalma, — szekér takarmányszalma, — szekér tengeriszár, 41 szekér egyéb takarmány (lóhere, luczerna, zabosbukkony és sarju stb.) 400 zsák szecska.

A forgalom közepes.

Árak fillérekben, q-ként, a következők: réti széna 440—580, muhar 460—520, zsupszalma 440—300, alomszalma 200—280, egyéb takarmány —, lóhere 480—540, takarmányszalma —, 100 kéve tengeriszár —, luczerna 380—520, sarju 380—520, szalmaszecska 260—320, széna —, uj —, zabosbukkony 440—500. Összes kocsiakomány 308, suly 40,400 kg.

Állatvásárok.

Budapesti szarómarhavásár. 1900. okt. hó 26-án a székesfővárosi közigazgatóság és marhavásár igazgatóságjának jelentése.

Felhajtott: belföldi 391 db, eladatott 391 db, galicziai — drb, eladatott — drb, tiroli — drb, eladatott — drb, növendék élő borjú 47 db, eladatott 45 db, élő bárány — db, eladatott — drb; öltött belföldi 4 db, eladatott 4 db, galicziai — drb, eladatott — drb, tiroli — drb, eladatott — drb, bécsi öltött — drb, eladatott — drb, növendék borjú — drb, eladatott — drb, öltött bárány — drb, eladatott — drb, élő kecske — drb, eladatott — drb.

Borjувásár hangulata élénk volt.

Árak a következők: Élő borjúk: belföldi — koronáig, kivételesen — koronáig dbonkint, 70—98— koronáig, kivételesen 104— koronáig sulyra, galicziai —, kiv. — koronáig dbonkint, — kor.ig. kiv. — koronáig sulyra, tiroli — koronáig kiv. — koronáig drbonkint, — koronáig kiv. — koronáig sulyra, növendék borjú — koronáig, kiv. — koronáig drbkint, 40—56 koronáig. kiv. — koronáig sulyra. Öltött borjú: belföldi 36— koronáig, kiv. — koronáig sulyra, galicziai — koronáig, kiv. — koronáig sulyra, tiroli — koronáig, kiv. — koronáig drbonkint, bécsi — koronáig, kiv. — koronáig sulyra, növendék — koronáig, kiv. — koronáig drbonkint, élő bárány — koronáig páronkint, öltött bárány — koronáig párja.

Budapesti juhvásár. (A 1900. október hó 29-én. székesfővárosi közigazgatóság és marhavásár igazgatóság jelentése a „Köztelek” részére).

Felhajtott: Belföldi hizalt ürű 769 darab, eladatott 769 drb, feljavított juhok 780 drb, eladatott 581 drb, kisorolt kosok — drb, eladatott — darab, kiverő juh 200 drb, eladatott 200 drb, bárány — drb, eladatott —, kecske — db, eladatott — db, boszniai —, eladatott — db, szerbiai —, eladatott — db, angol keresztelés —, eladatott — db, romániai — durvaszőrű — db.

Birkavásár hangulata a csekély kereslet miatt nagyon lanyha volt.

Árak a következők: Belföldi hizalt ürű 34—38.— K. páronkint, 38—40.—K.-ig 100 kiló élősuly szerint, feljavított juhok 26—32.— K. páronkint, 34—36 K.-ig 100 kiló élő suly szerint, kisorolt kosok — K.-ig páronkint, — K.-ig 100 kiló élő suly szerint, kiverő juhok 14—18 K.-ig páronkint, — K.-ig 100 kl. élős. sz., bárány — K., kecske — K. páronkint, durvaszőrű 15.50—20.— K. páronkint, — K.-ig 100 kiló élősuly szerint, szerbiai — K. páronkint, —

K.-ig élősuly szerint, angol keresztelés — K. páronkint, romániai — K. páronkint, raczkajuhok — K. páronkint, — K.-ig 100 kiló élősuly szerint,

Bécsi vágómarhavásár. 1900. okt. hó 29-én. (Vass Jenő tudósítása a „Köztelek” részére.)

Összes felhajtás 5442 db. Ebből magyar 3935 db, galicziai 537 darab, bukovinai 47, német 923 db, hizott 2929 db, legelő 852 db, fiatal 1661 db, ökor — db, bika — db, tehén — db, bivaly — db

A multhetnél mintegy 800 darabbal kisebb felhajtás folytán az üzlet kissé megszürdült, minthogy azonban a fogyasztás gyenge, csupán primánál volt 1 koronányi áremelés elérhető. Egyéb minőségek a multheti árakon keltek.

Árak: prima magyar 74—80— (—), szekunda 62—72, tertia 54—60. Galicziai prima 72—73— 81—, szekunda 64—71, tertia 56—63. Német prima 78—85— (86—), szekunda 68—77, tertia 60—67. Legelőmarha: szerb és magyar 48—58—, rosszabb minőségű 48—58—. Bika és tehén 44—66 (68—) és bivaly 40—50—. Az összes eladások, élősulyban, kilogrammonként, fogy. adó nélkül értendők.

Bécsi sertésvásár. 1900. okt. 30. án. (Schleifelder és társai bizományi cég távirati jelentése a „Köztelek” részére).

Felhajtás: 5070 lengyel, 5911 magyar, összesen 10981 drb.

A vásár kissé élénkebb volt.

Árak kilónként élősulyban fogyasztási adó nélkül prima 83—90 fillér, kivételesen 91 fillér, közepes 77—87 fillér, könnyű — fillér, süldő 60—80 fillér.

Bécsi szarómarhavásár. 1900. okt. 25-én. Felhozott: 3263 borjú, 2701 élő sertés, 1945 kizsigereit sertés, 723 kizsigereit juh, 112 bárány.

Az üzlet valamennyi áruban lanyha volt.

Árak kilogrammonként: kizsigereit borjú 84—98, prima 100—116, primissima 118—124 (—), élő borjú 72—80, prima 82—88 (—), primissima —92 (—), fiatal sertés 60—80, kizsigereit sertés, nehéz 90—96, hízó sertés, süldő 84—100 (—), kizsigereit juh 52—76 pr. kiló fillérekben, bárány páronkint 10—24 (—) korona.

Bécsi juhvásár. 1900. okt. hó 25-én. Felhajtás 2511 db juh.

Az üzlet lanyha volt.

Árak: juh 42—46 kiv. —48— per kiló fillérekben, raczka 32—40— korona páronként.

Mezőgazdák figyelmébe!

Elismert kitűnő hazai gyártmány!

1600 gőzcséplőkészlet üzemben!

CZIM:

ELSŐ MAGYAR

gazdasági gépgyár

RÉSZVÉNYTÁRSULAT

BUDAPESTEN,

KÜLSŐ VÁCZI-UT 7. SZÁM.

Gőzcséplőkészletek

2 1/2, 3 1/2, 4, 4 1/2, 6, 8, 10, 12 lóerejűek.

Magánjárók

(uti mozdonyok.)

Kérjük minden szakbavágó kérdéssel bizalommal hozzánk fordulni, készséggel adunk kimerítő és felvilágosító választ.

Árjegyzék kívánatra díjmentesen küldetik.

HOTTER F. J. R. gyógyszerár a sz. Józsefhez BÉCS, XII/2., Schönbrunnerstrasse 182.

Hotter-féle Absorbínol
 1/4 palack frt 8.—, 1/2 palack frt 3.50.
 Ellásvolt mindennemű kővést és zsíros testpadékot, a nélkül, hogy a szőri tönkre tenné. Erősíti a megtámadott és gyenge inakat, eltávolít és tönkre tesz minden csomót az izmokon és megőrvi minden gyulladástól; különösen bevált epebajnál, csülkdaganatnál, patabítyókéknél, vastag térdnél, csomóknál az inakon, vastag bokánál, dagasztóknál, a hol ilyenek fellépnek. A vérdek romogását megszünteti és meggyógyítja a zúzódásokat.

Hotter-féle Agril táppora
 lovak és szarvasmarhákknak, 1 csomag 80 kr.
 Kitűnő pótlék a takarmányhoz az állat ereje és egészségének fenntartására; minden vesemáj-, hólyag- és idegbajnál alkalmazandó.

HOTTER-FÉLE HOLTTEJEMENŐS
 1/4 tégely ára 2 frt, 1/2 tégely 1 frt 20 kr.
 Feljülmutatlan holttejem eltávolítására régi bajoknál is.

HOTTER

ALLATGYÓGYKESZITMÉNYEI
 a jelenkor legkitűnőbbjei, melyek számos bizonylat szerint semmi más hasonló szerek által hatásukban el nem érhetők. Raktárak a gyógyszerárakban és drogeriákban.
 Főraktár: BUDAPESTEN, Dr. EDDAI EML. városi gyógyszer. Városházánál, Dr. Egger László és Egger J. Nédegyház. VI. Váci-körút 17. és TÖBBSZ JOSEF gyógyszerár Király-utca 12.

HOTTER-FÉLE TRAINING-FLUID
 1 palack 1 frt 20 kr.
 Az inakat és izmokat a magas óreg korig állandó erőben és frissen fenntartja, az állatot a bedőrzések után a legnagyobb fáradságra és vontatásra készíti. A túlerőltetés következményeinek, bémulás, szaglás és merevedésmél megieő sikerrel alkalmazandó.

HOTTER I. ÉS II. SZ. DISZINGFORA
 1 kúli 1 frt 20 kr.
 Legjobb étrendi szor a disznók étvágyának és az azal járó emésztésének előmozdítására; kitűnően bevált orbáncznál. A II. számú hasmenésnél alkalmazandó.

HOTTER-FÉLE KOLIKA ELLENI SZER
 1 üveg 1 frt 50 kr.
 Lovaknál mindennemű kolika és húgy felakadás, szarvasmarhákknál pedig puffadás ellen alkalmazandó.

Kitűnő minőségű

tölgymakk-ot

nemkülönbben mindenféle erdészeti magot ajánl a

Magy. magpergető-gyár
Faragó Béla Zala-Egerszegen;
 minden kiállításon kitüntetve, legutóbb

Párisban ezüst éremmel.

1142

Óvakodjunk az értéktelen utánzatoktól!

Az egerek gyökeres kiirtásához az eddig hirdett összes szerek közt legjobban bevált az

állami éremmel kitüntetett

Strichninzab

Előállítás saját módszer szerint s saját gyártmányu családokkal 1890. óta, tehát 10 év óta szétküldi ezen szakban specialista

Thomas Holla drogeria kivitelű üzlete
 Prag-, Zizkov, Husstrasse 20. (Böhmen.)

Nagyobb vételnél igen mérsékelt árak.

Óvakodjunk az értéktelen utánzatoktól!

Ideg és bőr betegségeket

gyökeresen gyógyít számos évi kórházi működése alatt nyert gazdag tapasztalatai alapján

med. univ.

Dr. FABINYI

v. kórházi orvos, specialista.
 Meglepő eredmény gyengeségi állapotoknál.

Rendelés 9-3-ig; este 6-8-ig.

BUDAPESTEN,
VII. ker., Erzsébet-körút 12. szám.
 Levelekre díjtalanul válasz, kívánatra gyógyszerek.

Lapunk kiadóhivatalában megrendelhető:

A sertés javítása és hizlalása

gazdák és hizlalók használatára.

Irta K. Ruffy PÁL.
 Ára portómentes küldéssel 1 forint 10 krajczár.

Bérbeadás.

Baranyamegyében a sádsi vasuti állomás közelében fekvő **Varga és Ligeti** 820 szántó, 6 kert, 97 rét, 8 szőlő, 423 legelő, 320 erdő és 35 adó alá nem tartozó, összesen mintegy 1709 katasztrális holdból álló, gazd. épületekkel, kastély és parkkal ellátott birtokom közvetítők mellőzésével azonnal vagy újévkor 12 évre haszonbérbe adatk. A feltételek nálam megteudhatók. Ajánlatok hozzám intézendők.

Kunfy Adolf, Kaposvár.

November hóban jelenik meg a

Gazdasági Számviteli Naptár

1901. évre.

SZERKESZTŐ:
SZILASSY ZOLTÁN.
 az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület szerkesztő-titkára.

Kiadja az Országos Magyar Gazdasági Egyesület

Ára portómentes küldéssel 1 korona és 80 fillér.

Egy díszesen s teljesen vászonba kötött, naptár részesel és gazdasági tudnivalókkal ellátott nagy alaku egyszerű számviteli könyv, a melyet minden gazda számvitelének bejegyzésére az egész éven át használhat.

Előfizetéseket elfogad

a „KÖZTELEK“ kiadóhivatala
BUDAPEST,
 IX. kerület, Üllői-ut 25. szám.

BIRDETÉSEK

felvételnek a kiadóhivatalban BUDAPEST, Üllői-ut 25-ik szám.

Eladó szőlővessző.

Az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület „istvántelki immunis“ homoktalaju szőlőjéből kisasajátítás folytán feleslegessé vált következő

európai gyökeres és sima szőlővesszők, valamint Riparia Sauvage alanyra ojtott két éves gyökeres ojtványok eladók.

Gyökeres vesszők.		Ojtvány vesszők.	
Olasz Rizling	10,000 ezre 12 kor.	Chasselas Rouge	10,000 . 6 kor.
Nagy Burgundi	2,000 . 12 .	Blanc	5,000 . 6 .
Mézes fehér	4,000 . 12 .	Vetelimi piros	5,000 . 6 .
Tramini piros	1,000 . 12 .	Tramini piros	4,000 . 6 .
Piros Bakar	1,000 . 10 .	Vegyes tsemegé fajta	10,000 . 6 .
Sima vesszők.			
Olasz Rizling	40,000 ezre 6 kor.	Mézes fehér	10,000 drbja 20 fill.
Nagy Burgundi	10,000 . 6 .	Chasselas Blanc	1,000 . 20 .
Mézes fehér	20,000 . 6 .	Rouge	2,000 . 20 .
Szent-Lőrincz	5,000 . 6 .	Oportó	1,000 . 20 .

Megrendelések az

Országos Magyar Gazdasági Egyesület
 igazgatójához
Budapest „Köztelek“ intézendők.
 A vesszők elszállításának még az ősz folyamán kell történnie. „Ezenkint csomagolás és vasutra szállításért külön egy koronát számítunk.“

Az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület“ tulajdonát képező Istvántelki szőlőtelepen feleslegessé vált felszerelések, ugymint egy három hektoliteres ürtartalmu

Mabille rendszerű borprés és egy töltőgető eke,

továbbá 5000 db 180 cm. hosszúságú és 10.000 db 160 cm. hosszú gömbölyü fenyőfa karó eladó. Felvilágosítással szolgál az «O. M. G. E.» titkári hivatala Budapest, Üllői-ut 25.

Magy. kir. államvasutak.

Üzletvezetőség Debrecen.

Pályázati hirdetmény.

Alulírott üzletvezetőség az 1901., esetleg további két évben szükséges pályafentartási fák, deszkák, pallók szállításának biztosítása céljából pályázatot hirdet. A pályázati feltételek, méretjegyzékek és ajánlati minták minden üzletvezetőségnél és kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthetők, a debreczeni üzletvezetőségénél díj nélkül is megszereshetők. A pályázati feltételek alapján szerkesztett ajánlatok 1900. évi november hó 20-án déli 12 óráig nyújthatók be a debreceni üzletvezetőség I. osztályánál. A bányapénzek egy nappal előbb leteendők az üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál. Magy. kir. államvasutak. Üzletvezetőség Debrecen.

Tejgazdasági Zsebnaptár az 1901. évre II. évfolyam.

Szerkeszti és kiadja Jeszenszky Pál, az O. M. G. E. titkára.

Ára: O. M. G. E. tagoknak, a Gazdaszövetk. Orsz. Egyesületé, valamint a Tejtermelők Egyesületé tagjainak ajánlott kúldással 3 kor. 30 fill.

Bolti ára 4 korona. Tejgazdasággal foglalkozóknak nélkülözhetetlen.

Megrendelhető a kiadóhivatalban, Bpest, IX., Üllői-ut 25. szám.

Nádeladás.

100,000 kéve elsőosztályú nád eladó. A nád kőszövel vasntálomással, nádas kertben van elhelyezve. Ajánlatok kéretnek Ferench Bálint Szontára cz. mezzel. 1700

Csákváron.

Fejérmegyében az uradalmi kertészetnél 1200 darab, erős, egészséges magastörzstű almafa a legnemesebb fajokban eladó. Bővebb felvilágosítást ad az uradalmi kertészet. 1692

Diót, tökmagot, anyarozsot, nadragulyalevelet és gyökereket, sikárgyökereket, lószőrt, marha- és disznószőrt, sörtét a legfelső áron veszi a Magyar kivitel- és csomagszállítási részvénytársaság Budapest.

Tőgazdaságaimból

ajánlok őszi és koratavaszi szállításra egy- és kétnyaras, gyorsnövésű csehponty-, süllő-, csuka és özömpö-ivadékokat, továbbá megtermékenyített fogas-süllőkrát.

Corchus Béla, Budapest, IV. kerület Molnár-utca 17.

Szepességi kárpáti juhturó.

(ugynevezett lipói) legfinomabb, 5 kilós bűdbny bérmentre, utánvét mellett 7 korona. Ganovszky Gusztáv, Szepes-Szombat (Szepesin.)

Malomeladás, malomvétel, malomberlet, gépek vétele és eladása

Jegyzéselérhetően esztergomban a „Molnárak Lapja“ révén. (Budapest, VIII., József-körút 33.)

A magy. kir. államvasutak téli menetrendje.

Érvényes 1900. évi október hó 1-től.

A vonatok INDULASA Budapestről.

A vonatok ÉRKEZÉSE Budapestre.

Table with columns for departure times from Budapest, including destinations like Kézdivásárhely, Győr, Székesfehérvár, etc.

Table with columns for arrival times in Budapest, including origins like Kézdivásárhely, Győr, Székesfehérvár, etc.

1 Közlekedik ünnep és vasárnap bez. november 25-ig. 2 Közlekedik minden kedd, csütörtök és vasárnapon. 3 Közlekedik minden szerdán és szombaton.

1 Közlekedik bez. október 31-ig. 2 Közlekedik minden hétfőn és csütörtökön. 3 Közlekedik ünnep és vasárnap bez. november 25-ig. 4 Erkezik minden, kedd csütörtök és szombaton.

Summary table for departures from Budapest to Józsefváros.

Summary table for arrivals in Budapest from Buda-Császárfürdő kiterőbe.

